СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Інформаційно-аналітичне забезпечення цифрових інновацій»

Шифр та назва спеціальності	**Всі спеціальності**	**Факультет / Інститут**	**Комп'ютерні науки і програмна інженерія**
Назва освітньо-наукової програми	**Всі програми**	**Кафедра**	**Інформатика та інтелектуальна власність**

ВИКЛАДАЧ

Артамонова Неоніла Олегівна, *artamonovan@ukr.net*

Доктор наук із соціальних комунікацій, старший науковий співробітник, професор кафедри інформатики та інтелектуальної власності НТУ «ХПІ». Досвід роботи – 20 років. Автор понад 250 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Цифрова трансформація інтелектуальної власності», «Комерціалізація цифрової інтелектуальної власності: правові аспекти», «Інтелектуальна власність», «Маркетинг інтелектуальної власності»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Дисципліна спрямована на оволодіння новими знаннями та навичками щодо сучасних цифрових науково-технічних, зокрема патентних ресурсів, їх аналітичного опрацювання в процесі патентно-інформаційних досліджень. Ознайомлення та розкриття основних засад роботи студентів з: науково-технічними інформаційними ресурсами, зокрема з джерелами патентної інформації у глобальній мережі Інтернету; технологією проведення патентних досліджень при створенні конкурентоспроможних інновацій; методами та засобами пошуку інформації, її систематизації та аналізу.
Мета	Формування у студентів інформаційно-аналітичної культури, завдяки цілісного уявлення і набуття практичних навичок щодо опанування системи інформаційно-аналітичного забезпечення цифрових інновацій, використання науково-технічних інформаційних ресурсів та проведення аналітичних досліджень з візуалізацією результатів пошуку.
Формат	Лекції, практичні роботи, консультації. Підсумковий контроль – залік, іспит
Результати навчання	Здатність проводити патентно-інформаційні дослідження та оформляти відповідний звіт; здатність професійно формувати стратегії пошуку в залежності від роботи з окремим цифровим ресурсом; здатність проводити аналітичне опрацювання знайдених ресурсів для визначення найбільш перспективних напрямків діяльності, виявлення провідних наукових шкіл та організацій; здатність виявляти порушення прав патентовласників і заявників на об'єкти промислової власності.
Обсяг	Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції – 32 год., практичних занять – 32 год., самостійна робота – 56 год.
Пререквізити	

Вимоги викладача	Студент зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Для проходження дисципліни необхідно мати комп’ютер та інтернет. Працювати з навчальної та додатковою літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Без особистої присутності студента підсумковий контроль не проводиться.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Лекція 1	Вступ до дисципліни, загальні поняття щодо інформації, інновацій, цифрових об’єктів. Інноваційна діяльність та її інфраструктура, зокрема в Україні. Комунікаційні інструменти інноваційної політики.	**Практичне заняття 1**	Інформаційне забезпечення інновацій. Поради з інновацій при національних / регіональних органах влади. Технологічні платформи, knowledge and innovation communitiesв ЄС. Університетські мережі.	**Самостійна робота**	Організаційні структури, що здійснюють управління науково-технічними інформаційними ресурсами. Характеристика цифрових ресурсів провідних науково-інформаційних центрів та наукових бібліотек
Лекція 2	Властивості інформації. Ознаки наукової інформації. Науково-технічна інформація, її джерела, види, структура, властивості. Державна система науково-технічної інформації в Україні: основні поняття, структура, класифікація. Характеристика науково-технічних інформаційних ресурсів. Науково-технічна інформація як основа успішної інноваційної діяльності.	**Практичне заняття 2**	Ознайомлення з українськими цифровими науково-технічними ресурсами, зокрема УкрІНТЕІ та НБУВ, «Научной электронной библиотеки РФ - elibrary» та google scholar		Аналіз законодавства України щодо інформації та інформаційної діяльності.
Лекція 3	Цифрові технології у системі інформаційного забезпечення інноваційної діяльності. Нові інформаційні технології в бібліотеках та інформаційних центрах.	**Практичне заняття 3**	Ознайомлення з інформаційними цифровими платформами.		
Лекція 4	Інструментальні методи діагностики сфери науки та інновацій. Характеристика світових наукометричних ресурсів, їх аналітичні можливості.	**Практичне заняття 4**	Ознайомлення з інформаційними наукометричними ресурсами WoS та SCOPUS		
Лекція 5	Характеристика патентної документації. Офіційні видання патентних відомств. Патентні бюлетені. Міжнародні класифікації об’єктів промислової власності. Глобальні патентні базі даних ВОІВ. Цифрові ресурси патентних відомств країн світу.	**Практичне заняття 5**	Ознайомлення з українськими та іноземними патентними ресурсами. Цифрові офіційні патентні бюлетені: структура, зміст, особливості роботи.		
Лекція 6	Технології патентного пошуку, систематизації та обробки результатів. Технологічний атлас патентної спеціалізації як інструмент моніторингу перспективних технологічних напрямків. Інформаційне забезпечення маркетингових досліджень. Шляхи визначення конкурентоспроможності розробки.		Проведення пошуку в патентних ресурсах ЄПВ Espacenet та аналітична обробка отриманих результатів		Ознайомлення із стандартами ВОІВ

Лекція 7	Технології проведення патентних досліджень. Визначення патентної ситуації, патентоспроможності інновації, тенденцій розвитку технології. Дослідження патентної чистоти. Визначення комерційної привабливості інновації.		Ознайомлення з світовими патентними ресурсами ВОІВ, США та ін.		Аналіз структури Міжнародної патентної класифікації, проведення пошуку.
Лекція 8	Патентна аналітика як сучасний інструмент стратегічного менеджменту для інноваційної ІТ-компанії. Методологія розробки патентних ландшафтів як інструментарію визначення конкурентоспроможності ІТ-продукту та перспективних ринків її реалізації.		Ознайомлення з методами візуалізації результатів патентних досліджень.		Ознайомлення із ДСТУ 3675-97. «Патентні дослідження. Порядок проведення патентних досліджень».

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Основна

1 Капінос М. М. Інтелектуальна власність: підручник для аспірантів вищих навчальних закладів / М. М. Капінос, Е. Т. Лерантович, М. М. Солощук. – Харків: «Друкарня Мадрид», 2016. – 396 с., режим доступу http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/39462

2 ДСТУ 2392-94 "Інформація та документація. Базові поняття. Терміни та визначення. Чинний від 01.01.98 р.

3 ДСТУ 3675-97. «Патентні дослідження. Порядок проведення патентних досліджень».

4 ЗУ «Про науково-технічну інформацію»

5 Монографія Артамонова Н.О. "Система інформаційного забезпечення медичної науки в Україні" Харків, "Міськдрук", 2010. - 371 с.

6 Артамонова Н.О., Капінос М.М. Патентні дослідження глобальних трендів ключових цифрових технологій // Інформація, аналіз, прогноз – стратегічні важелі ефективного державного управління (18 жовтня 2018 р.) : матеріали XI Міжнародної науково-практич-ної конференції, м. Київ : Український інститут науково-технічної експертизи та інформації – С. 21–25.

7. Брагарник М.М. Ще раз про патентну інформацію в контексті сьогоднішнього дня / Брагарник М.М., Колотілова Ю.Ю. // Винахідник та раціоналізатор: – 2008. - № 11. - С. 18-20.

8 Добриніна Г.П. Патентна інформація та документація. атентні дослідження; Конспект лекцій. / Г.П. Добриніна, В.Д. Пархоменко – К: ЗАТ: Ін-т. Інтелектуальної ласності і права, 2003. – 96 с.

9 Дубовицкий В.С. Статистическое исследование патентной активности / Дубовицкий В.С., Фролов И.И., Пасько А.А. // Скиф. Вопросы студенческой науки. – 2017. – № 9. – С. 231-240.

10. Исследование методов классификации и представления знаний в научно-технических публикациях и технической документации / Т.Б. Тюрбеева, Г.Д. Волкова, Е.Г. Семячкова, Г.А. Винарская // Вестник МГТУ«Станкин» – 2018. – №4 (47). – С. 168–171.

11 Ковалева Н. А. Международный обмен в сфере патентной информации / Н.А. Коваленва // Информация и инновации. – 2017. –№ 1. – С. 90-93.

12 Кравец Л.Г. Патентно-информационный анализ. – М.: ИНИЦ, 2000. – 45 с.

Кравец Л.Г. Патентно-информационное обеспечение конкурентной разведки. / Кравец Л.Г., Кузнецов Ю.Д., Молчанова А.А. — М.: ИНИЦ Роспатента, 1999. — 59 с.

13 Несчетна Т. Патентна інформація – важливе джерело інноваційного розвитку. / Несчетна Т., Рябець А // Світогляд. – 2010. - № 5. - С.57 – 59.

Патентные исследования как инструмент анализа рынка технических решений / Рябоконь М. С., Скуйбин Б. Г., Щеглов Д. К. // Управленческое консультирование. – 2019. – № 11. – С. 155–162.

14 Скорняков Э. П. Проведение патентных исследований – необходимое условие обеспечения конкурентоспособности продукции: методическое пособие / Э. П. Скорняков, М. Э. Горбунова. – М. : ИНИЦ «ПАТЕНТ», 2012. – 168 с.

15 Шилин П. С. Патентные исследования как основа для принятия стратегических решений в инновационной деятельности / П. С. Шилин // Научно-технические ведомости Санкт-Петербургского государственного политехнического университета. Экономические науки. –2017. – Том. 10, № 3. – С. 124-133.

16 Шинкарук О. А. Основи проведення патентно-ліцензійного пошуку : навч. прогр. / О. А. Шинкарук. — К. : Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімпійська л-ра», 2017. — 24 с.

Додаткова

17 Алешичева Л. И. Алгоритмы многопараметрического поиска патентной информации в электронных базах данных / Алешичева Л. И., Борзенкова С. Ю. // Известия Тульского государственного университета. Технические науки. – 2017. – № 10. – С. 87-92.

18 Белов В. В. Значение патентной информации для обеспечения инновационного развития страны / Белов В. В., Некраха А. В. // Вестник РГГУ. Серия «Документоведение и архивоведение. Информатика. Защита информации и информационная безопасность. – 2010. – № 12 (55). – С. 36-45.

19 Демин И.С Поиск научной и учебной информации в сети Интернет // Вестник Тамбовского университета. Серия: Гуманитарные науки. – 2008. – № 9. – С. 446-450.

20 Курбатов Д.Е. Прогнозирование научно-технической деятельности фирм отрасли на основе анализа патентной информации / Курбатов Д.Е. // Решетневские чтения. – 2016. – Том. 2, № 20. – С. 381-382.

21 Курбатов Д.Е.. Опыт использования патентного ландшафта при проведении патентных исследований в АО «ИСС» / Курбатов Д.Е. // Решетневские чтения. – 2017. – № 21-2. – С. 630-631.

22 Седова Я. А. Интеллектуальный анализ корпуса документов научной информации / Седова Я. А., Квятковская И. Ю. // Вестник Астраханского государственного технического университета. Серия: Управление, вычислительная техника и информатика. – 2011. – № 1. – С. 128-136.

23 Международная охрана интеллектуальной собственности:курс лекций / сост. Н.В. Мороз. –Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова. – 2019. – 75 с.

24 https://ea.espacenet.com/

25 https://patentscope.wipo.int/search/ru/search.jsf

26 https://www.lens.org/

27 https://www.uspto.gov/patents-application-process/search-patents

ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАЛІКУ

Охарактеризуйте державну систему науково-технічної інформації України. Які законодавчі акти стосуються інформаційної діяльності. Що означає поняття стандартизація та уніфікація патентних документів. Задачі патентних досліджень і види робіт по патентним дослідженням на різних стадіях життєвого циклу об'єкту господарської діяльності (ОГД). Які існують документи, що надають правову охорону об'єктам інтелектуальної власності. Що мається на увазі під патентними дослідженнями. Для яких цілей проводять патентні дослідження. На яку глибину проводять патентні дослідження. Які види робіт здійснюються при патентних дослідженнях. Структура та пошукові можливості Спеціалізованої БД «Винаходи (корисні моделі) в Україні». Зміст патентно-інформаційного забезпечення. Охарактеризуйте структуру та зміст патентного бюлетеню України. Кодування бібліографічних даних в патентних документах. Використання реферативних джерел інформації при виконанні патентно-інформаційного пошуку. Первинна та вторинна патентна документація. Споживачі патентної інформації. Структура міжнародної патентної класифікації. Охарактеризуйте структуру та зміст опису винаходу (корисної моделі) до патенту. Переваги патентних документів як джерела інформації. Функції патентної інформації. Патентна інформація, як джерело науково-технічної інформації, характеризується. Чим характеризується патентно-інформаційна діяльність. Охарактеризуйте інформаційні ресурси та їх властивості. Для чого визначають динаміку патентування. Поняття взаємного патентування. Статистичні методи обробки патентної інформації. Патентні дослідження у ліцензійній діяльності. Характеристика ресурсів ВОІВ. Патентно-ліцензійна ситуація. Характеристика патентно-інформаційних фондів Укрпатенту. Види робіт при проведенні патентних досліджень на визначення патентоспроможності об'єкта. Поняття конкурентоспроможності ОГД. Патентна аналітика. Патентний ландшафт., Пошук документів-аналогів. Основні положення ДСТУ 3575-97. Патентні дослідження. Бази даних патентної, науково-технічної та комерційної інформації. Наукометричні ресурси.

ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів для оцінювання успішності аспіранта

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Нарахування балів

Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- практичні роботи: 20% семестрової оцінки;
- самостійна робота: 20% семестрової оцінки;
- відвідування занять 10% семестрової оцінки
- залік: 50% семестрової оцінки

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при нерозв'язності конфлікту доводитися до співробітників відділу аспірантури.

Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни